

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Jiří Novák

Téma a rozsah práce: Tématem práce je: Právo na příznivé životní prostředí v judikatuře českých soudů. Práce je zpracována na 67 stranách z toho 54 stran vlastního textu v 5 kapitolách doplněných o úvod, závěr, abstrakt a další povinné náležitosti. Nutno doplnit, že diplomová práce splňuje požadovaný počet znaků pro tento druh práce, byť není formálně v rozsahu 60 stran.

Datum odevzdání práce: 30. 04. 2017

Aktuálnost (novost) tématu: Obecně je problematika základních lidských práv, zejména základních lidských práv tzv. 3. a 4. generace, kam patří též právo na příznivé životní prostředí, nepochybně aktuální, neboť se jedná o nejnovější generaci lidských práv, jejichž ústavní zakotvení i způsob ochrany je v jednotlivých státech značně odlišný a prozatím neustálený. Zvolený výsek problematiky, tedy právo na příznivé životní prostředí v judikatuře českých soudů, je vysoce aktuální, a to zejména ve světle judikaturního vývoje, jenž naznačuje postupnou změnu ve věci nahlížení na okruh nositelů tohoto práva.

Náročnost tématu: Téma lze považovat za méně náročné, a to s ohledem na autorem zvolenou a v celku jasně ohraničenou výšeč dané problematiky, tj. vývoj judikatury českých soudů z hlediska okruhu subjektů oprávněných domáhat se práva na příznivé životní prostředí. Zpracování tématu poskytuje relativní dostatek pramenů včetně soudní judikatury.

Hodnocení práce: Diplomant se v první kapitole stručně věnuje vymezení pojmů životní prostředí, resp. příznivé životní prostředí, vybraným pramenům práva životního prostředí, procesům souvisejícím s ochranou životního prostředí (územní plánování, posuzování vlivů na životní prostředí a integrovaná prevence), účasti veřejnosti na rozhodování a velmi stručně rovněž soudnímu přezkumu. V rámci druhé kapitoly se pak autor zaměřil na Aarhuskou úmluvu. Následující kapitola stručně a v obecné rovině specifikuje problematiku soudní ochrany a žalobní legitimaci. Navazující čtvrtá a stěžejní kapitola podává poměrně detailní přehled judikaturního vývoje práva na příznivé životní prostředí z pohledu právnických osob. Konečně v páté kapitole jsou popsány některé úvahy de lege ferenda.

Diplomant při zpracování tématu prokázal schopnost celkové orientace v problematice a zpracování komplexních informací do srozumitelného a strukturovaného celku. Z textu práce je nepochybně, že autor je dobře obeznámen s danou problematikou a je schopen své poznatky popsat a interpretovat. Diplomová práce má celkem 67 stran z toho 54 stran vlastního textu v 5 kapitolách doplněných o úvod, závěr, abstrakt a další povinné náležitosti. Nutno doplnit, že diplomová práce splňuje požadovaný počet znaků pro tento druh práce, byť není formálně v rozsahu 60 stran. Členění práce je přehledné, téměř bez překlepů či pravopisných chyb. Autor prokazuje schopnost práce s odbornou literaturou, byť je její zastoupení dosti omezené, a ocenit lze i práci s judikaturou. Po formální stránce proto hodnotím práci pozitivně.

Autor hned v úvodní kapitole poněkud rezignoval na hlubší analýzu pojmu právo na příznivé životní prostředí, resp. jeho materiálního vymezení a spokojil se (vedle citace definice na str. 11) toliko s popisným přehledem vybraných právních předpisů, resp. s popisem jejich základního obsahu. Byť se autor pokouší o jisté vymezení a kategorizaci vztahu jím uváděných pramenů práva k problematice práva na příznivé životní prostředí (viz str. 11), není vždy zcela zřejmé kritérium tohoto výběru, což je evidentní zejména v rámci vybraných složkových předpisů (autor zde mezi právní prameny zahrnuje zákon o ochraně

ovzduší, zákon o vodách a zákon o ochraně přírody a krajiny a zcela opomíjí např. ochranu zemědělského půdního fondu). Za přínosnější část práce lze naopak považovat čtvrtou kapitoly obsahující přehled judikatorního vývoje práva na příznivé životní prostředí, byť koncipovanou do podoby chronologického přehledu vývoje judikatury v dané oblasti. Lze ocenit autorovu práci s judikaturou včetně polemik a vlastních postřehů. Naopak z obsahu páté kapitoly není příliš zřejmé zda, případně jaké změny autor de lege ferenda navrhuje či zvažuje. Kromě zmínky o aktuálně projednávané novelizaci stavebního zákona (a v rámci ní změně účasti veřejnosti v řízeních), se zde autor omezil pouze na polemiku o možnosti fyzické osoby domáhat se práva na příznivé životní prostředí ve světle judikatorních závěrů.

S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že cíl diplomové práce vytknutý v jejím úvodu, tj. poskytnout ucelený náhled na vývoj judikatury českých soudů, a to zejména z hlediska přístupu právnických osob k soudní ochraně práva na příznivé životní prostředí, byl diplomantem v zásadě splněn.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: Diplomová práce je po stránce právní, jazykové, věcné a grafické na dobré úrovni. Doporučuji ji k ústní obhajobě s navrženým klasifikačním stupněm mezi **velmi dobře a dobře**.

Otázky k obhajobě: V rámci ústní obhajoby navrhuji, aby se autor věnoval následujícím otázkám:

1. Lze do kategorie práva na příznivé životní prostředí (k jehož vymezení se na str. 11 autor příklání, tj. životního prostředí, u kterého nedochází ke znečišťování a zatěžování nad rámec limitů stanovených zákony či podzákonnými předpisy) zahrnout rovněž právo fyzické osoby na ochranu jedince nebo skupiny jedinců volně žijících živočichů?

2. Možnost zavedení institutu veřejné žaloby (actio popularis) na ochranu životního prostředí do české právní úpravy.

V Praze dne 24.05.2017

JUDr. Stanislav Derlich, Ph.D.